

CE

Wat moet ik weten?

Versie 2, 1 januari 2021

b **sleds**

Inleiding

De bekende labeltjes en stempeltjes met het CE logo kom je op allerlei producten tegen, van speelgoed tot medisch implantaat en van radio tot verlichtingsarmatuur. Maar waarom zit dat logo daar? Wat moet je er mee? Wat betekent het eigenlijk? De meeste consumenten zullen de antwoorden op deze vragen niet weten. De verkopers, importeurs en fabrikanten van deze producten zouden je het antwoord op deze vragen foutloos moeten kunnen geven, maar helaas is dit in de praktijk toch niet altijd het geval. Je krijgt de wildste antwoorden, vaak doorspekt met onjuistheden. Toch is het belangrijk, CE is er niet voor niets. In deze publicatie zullen we het antwoord op deze vragen geven, vooral gefocust op verlichtingstoestellen.

Wat is CE?

CE is een markering die staat voor de verklaring van de betreffende fabrikant of importeur dat het betreffende product voldoet aan alle Europese wet- en regelgeving die geldig was op het moment dat het betreffende product op de Europese markt is geïntroduceerd. De fabrikant of importeur heeft m.b.t. dat product ook altijd een EU-conformiteitsverklaring opgesteld en getekend en die is voor iedereen op te vragen. In die verklaring kun je bijvoorbeeld terugvinden welke richtlijnen van toepassing zijn en welke normen zijn toegepast. Overigens staat in de EU-Conformiteitsverklaring altijd dat het gaat om een "vermoeden van overeenstemming".

CE is dus geen keurmerk en het staat ook niet voor China Export. Om precies te zijn, het staat voor de Franse term "Conformité Européenne" wat vrij vertaald betekent "Voldoet voor Europa". CE bestaat al langer, maar de basis van het huidige CE ligt in besluit 768/2008/EC van het Europese parlement van 9 juli 2008. Alle producten die vallen binnen de onderhavige productgroepen moeten dus verplicht voorzien zijn van een CE markering en er moet verplicht een EU-conformiteitsverklaring van bestaan, anders mag het product niet op de Europese markt worden gebracht. Dit besluit is overigens een van de belangrijkste fundamenten onder de EU, want dit maakt het vrij verkeer van goederen mogelijk. De lidstaten maken niet langer hun eigen regels waaraan producten moeten voldoen, maar er is één markt met uniforme toelatingseisen voor de producten. In het besluit zelf staan overigens ook nog enkele algemene verplichtingen, bijvoorbeeld dat de informatieverstrekking over het product nauwkeurig en volledig moet zijn en moet voldoen aan de wetgeving.

Bij elke aanpassing van het product (= afwijking t.o.v. het technische dossier) moet je opnieuw alle stappen doorlopen. Je bent dan dus ook verplicht om naar de actuele richtlijnen en normen te kijken. Een ander schroefje kan bijvoorbeeld consequenties hebben op de veiligheid, een andere stekker, stroomdraad of lak kan bijvoorbeeld een ander smeltpunt hebben of verboden stoffen bevatten. Uiteraard krijgt de nieuwe versie van het product ook een nieuw nummer waarmee het te herleiden is tot de nieuwe EU-conformiteitsverklaring. Een installateur die een armatuur aanpast, wordt daarmee automatisch de fabrikant en moet dus ook aan alle fabrikant eisen voldoen, zie verderop in deze publicatie.

Wetten, richtlijnen en normen

Alle lidstaten zijn d.m.v. verdragen verplicht om de besluiten van het Europese parlement om te zetten in wetten. Daarmee hebben de besluiten dus via een omweg in alle lidstaten een wettelijk karakter, zo ook besluit 768/2008/EC. Dit CE besluit is in wezen een paraplu besluit, waar zonder aanpassing van het besluit zelf, telkens weer andere besluiten onder geschoven, weggehaald of vervangen kunnen worden. Alle besluiten van het Europese parlement die vallen onder de paraplu van CE worden richtlijnen genoemd. Anders dan de naam wellicht doet vermoeden, hebben richtlijnen dus ook een wettelijk karakter. Het CE besluit zelf is in de praktijk betrekkelijk statisch, maar in de richtlijnen die vallen onder de paraplu van het CE verandert vaak meerdere keren per jaar wel iets. De richtlijnen zeggen inhoudelijk alleen in algemene bewoordingen waaraan een product moet voldoen. Bijvoorbeeld in de EMC richtlijn staat over het product dat: "zij een zodanig niveau van ongevoeligheid voor de bij normaal gebruik te verwachten elektromagnetische verstoringen bezit dat zij zonder onaanvaardbare verslechtering van het beoogd gebruik kan functioneren". Als producent weet je hiermee dus nog steeds niet bij welke grenswaarden jouw apparaat het nog zonder problemen moet blijven doen.

Omdat je toch een goed onderbouwd "vermoeden van overeenstemming" wilt kunnen ondertekenen, zijn er gelukkig zogenaamde normen beschikbaar die wél specifiek aangeven waar je aan moet voldoen. De normen worden vastgesteld door internationale normalisatiecommissies, die meestal bestaan uit mensen uit de betreffende branche en onafhankelijke wetenschappers. De normen kosten over het algemeen wel geld. Je bent dus niet verplicht om een norm te gebruiken om het vermoeden van overeenstemming aan de richtlijn te onderbouwen, maar als je het anders doet, dan moet je dat minstens zo goed onderbouwen.

De richtlijnen zijn openbaar en vaak in vele talen te vinden op eur-lex.europa.eu. Stel op die website eerst de taal in op Nederlands en zoek dan op het betreffende besluit nummer. De normen zijn tegen betaling te downloaden van de website van de betreffende organisatie. Voor NEN is dat www.nen.nl.

Richtlijnen

Bij het opstellen van de EU-Conformiteitsverklaring ben je er als fabrikant of importeur zelf verantwoordelijk voor om vast te stellen welke richtlijnen op dat moment van toepassing zijn op jouw product. Vaak is het verstandig om richtlijnen die aanstaande zijn alvast mee te nemen, zodat je product hier meteen aan voldoet en je dus veel gemakkelijker een kleine aanpassing kan doen op een later moment. Omdat er meerdere keren per jaar updates van richtlijnen plaatsvinden of er weer nieuwe richtlijnen bijkomen, kunnen we hier slechts een momentopname (januari 2020) geven van de huidige richtlijnen die op een verlichtingstoestel van toepassing kunnen zijn:

- 2014/35/EU Laagspanningsrichtlijn
- 2014/30/EU EMC richtlijn: Elektro Magnetische Compatibiliteit
- 2011/65/EG RoHS richtlijn: Restriction of Hazardous Substances (vanaf Juli 2019 restricties op Phthalates)
- 2009/125/EG ErP richtlijn: Energy related Products
- 244/2009 DIM I: Domestic Implementing Measure I
- 1194/2012 DIM II: Domestic Implementing Measure II
- 245/2009 TIM: Tertiary Implementing Measure
- 2017/1369: Etikettering en EPREL
- 2014/53/EU RED: Radio Equipment Directive
- 2001/95/EG AVP: Algemene Product Veiligheid
- 94/62/EG Verpakkingsrichtlijn
- 2012/19/EU WEEE
- 874/2012 Aanvulling op etikettering richtlijn
- 2006/66/EG Batterijen
- ...

Deze lijst is niet uitputtend en lang niet altijd zal elke richtlijn van toepassing zijn. Als er bijvoorbeeld geen batterijen in het product zitten / moeten, dan kun je 2006/66/EG overslaan.

Normen

Er zijn tientallen normen die je kunt toepassen om het “vermoeden van overeenstemming” aan een richtlijn te onderbouwen. Die normen zijn uiteraard ook aan veranderingen onderhevig. Het gaat voor deze publicatie te ver om een opsomming van de normen te maken.

Rollen en verantwoordelijkheden

Met de fabrikant wordt bedoeld de natuurlijke persoon of rechtspersoon die een product maakt of aanpast, of onder zijn (handels)naam laat ontwerpen en/of maken en/of verkopen. Iemand die een aanpassing aan een product doet of onder zijn naam laat doen is dus ook meteen de fabrikant van dat product geworden. Dit is zelfs al het geval wanneer je bijvoorbeeld alleen een stroomdraadje of lampvoetje vervangt, tenzij je daarvoor exact hetzelfde type bij de fabrikant of importeur opvraagt en gebuikt. In de verlichtingswereld is in het kader van CE de fabrikant vaak de importeur die het product op zijn specificaties in het buitenland laat maken. De fabrikant is er verantwoordelijk voor dat het product aan alle actuele richtlijnen voldoet, voorzien is van de CE markering en dat de EU-conformiteitsverklaring klopt en door hem is ondertekend. Verder moet hij er voor zorgdragen dat het technisch dossier op orde is en dat alle productie batches blijven voldoen aan de beschrijvingen. Op het product moet naast het CE logo ook de (handels)naam van de producent of importeur staan inclusief het contactadres (straatadres) in Europa. Verder moet een type, partij of serienummer op het product staan waarmee het product foutloos is te herleiden tot de juiste EU-conformiteitsverklaring. De fabrikant voert het product op in EPREL, dat is de productendatabank van de Europese Unie met o.a. alle energielabels. Er moet een gebruikshandleiding wordt meegeleverd in de taal van het land waar het product verkocht wordt. Fabrikanten moeten meewerken aan maatregelen van de autoriteiten en moeten non-conforme producten uit de handel nemen.

De importeur is gevestigd in Europa en brengt het product op de Europese markt. De (handels)naam en het straatadres van de importeur moeten op het product vermeld staan. De importeur moet er op toezien dat de producten volstrekt conform alle richtlijnen zijn en heeft nagenoeg dezelfde plichten als de fabrikant.

De distributeur controleert of de benodigde informatie op het product is aangebracht, de EU-conformiteitsverklaring aanwezig is, het product in EPREL staat, de gebruikshandleiding in de juiste taal is en of de documenten en het product bij elkaar horen. De distributeur doet geen aanpassingen aan het product, anders is hij automatisch de fabrikant.

Fouten m.b.t. CE herkennen

Doordat er veel marktpartijen zijn die lang niet allemaal even goed op de hoogte zijn van de actuele richtlijnen, zijn er helaas nog veel producten op de Europese markt te vinden die niet conform zijn. Als het alleen om een administratieve fout gaat, dan is de ernst daarvan nog wel te overzien, maar er kunnen uiteraard ook fouten worden gemaakt die tot fysieke gevaren of tot oneerlijke handelspraktijken leiden. Het is dus prettig om zelf een aantal zaken te kunnen controleren, zodat je een beeld kunt vormen van de aandacht die de fabrikant of importeur heeft voor de Europese regelgeving. Als die daar weinig aandacht aan heeft besteed, dan is de kans groot dat hij ook weinig aandacht heeft besteed aan het ontwikkelen van een veilig en goed product. Hier enkele handvatten:

- Staat er een CE markering op het product?
- Staat de naam en het adres van de fabrikant en/of importeur op het product? (Eis sinds half 2017)
- Staat er een typeaanduiding (= unieke model code) op het product?
- Krijg je de EU-conformiteitsverklaring als je daar om vraagt?
- Staat het product in de productendatabank EPREL op de site van de EU? (Per maart 2021 doorzoekbaar)
- Zit er een handleiding in de juiste taal bij het product en klopt die met het product?
- Staat alle verplichte informatie in de handleiding? O.a. de toegepaste normen, een veiligheidsinstructie...
- Zie je aan het product niets waarvan je weet dat het onveilig is of niet voldoet aan de wet?
- Vallen de specificaties van het product binnen de omschrijving in de EU-conformiteitsverklaring?

Disclaimer

Deze publicatie is bedoeld als beknopte weergave van een complex thema. Niet alle nuances zijn vermeld en het onderwerp is continue aan veranderingen onderhevig. Wij hebben getracht e.e.a. zo duidelijk mogelijk te omschrijven zonder de waarheid geweld aan te doen. Mochten er onjuistheden in deze publicatie staan, daarvoor onze welgemeende excuses. Wij stellen het op prijs als u gevonden onjuistheden aan ons meldt, zodat wij dit kunnen herstellen.

BosLeds in het kort

BosLeds is sinds 1 januari 2010 actief op de markt van de duurzame verlichting. Wij verkopen lichtbronnen, verlichtingsarmaturen, slimme schakelingen en diverse toebehoren. Ons assortiment wordt met zorg samengesteld en bestaat uitsluitend uit producten waarvan wij hebben vastgesteld dat deze voldoen aan hoge eisen voor wat betreft veiligheid, visueel comfort, levensduur, efficiëntie en met een goede prijs – prestatieverhouding. Van elke productserie kijken wij goed naar de testresultaten van betrouwbare meetinstellingen en/of testen wij zelf een exemplaar in ons eigen meetlab. Door onze strenge productselectie, haalt slechts een klein deel van de producten op de Nederlandse markt het tot ons assortiment. In ons meetlaboratorium testen wij ook vaak armaturen of lichtbronnen in opdracht van fabrikanten, importeurs, installatiebedrijven of eindgebruikers. Vooral wanneer er in een project meer dan 100 dezelfde producten worden toegepast, kan een onafhankelijk oordeel een hoop ellende voorkomen. Wij kunnen met onze meetapparatuur ook op locatie volgens de geldende normen de lichtsituatie nameten of ter voorbereiding op het maken van een nieuw lichtplan de reflectiewaarden en kleuren van vloeren, muren, pilaren etc. vaststellen. Verder is BosLeds tegen een vast uurtarief in te huren voor onafhankelijk lichtadvies en/of het begeleiden van tenders. In dit soort trajecten helpen wij de opdrachtgever met alle kennis en kunde binnen ons vakgebied. Om onze onafhankelijkheid te waarborgen, doen wij zelf in zulke projecten uiteraard niet mee aan het doen van aanbiedingen.

Contactgegevens

BosLeds
Prins Bernhardstraat 74
3466 LV Waarder

06-33106484
info@bosleds.nl
www.bosleds.nl

KvK nummer: 24436469
BTW nummer: NL175900085B01